

Súd:	Najvyšší súd SR
Spisová značka:	5Tdo/49/2014
Identifikačné číslo spisu:	7110010874
Dátum vydania rozhodnutia:	22.08.2014
Meno a priezvisko:	JUDr. Milan Karabín
Funkcia:	sudca
ECLI:	ECLI:SK:NSSR:2014:7110010874.1

UZNESENIE

Najvyšší súd Slovenskej republiky v senáte zloženom z predsedu JUDr. Milana Karabína a sudcov JUDr. Juraja Klimenta a JUDr. Petra Szaba v trestnej veci proti obvinenému T. W. pre obzvlášť závažný zločin vraždy v štádiu pokusu podľa § 14 ods. 1, § 145 ods. 1 Tr. zák. prerokoval na neverejnom zasadnutí konanom 22. augusta 2014 v Bratislave dovolanie obvineného T. W. proti uzneseniu Krajského súdu v Košiciach zo 16. novembra 2011 sp. zn. 7 To 91/2011 a rozhodol

rozhodol:

Podľa § 382 písm. c/ Tr. por. dovolanie obvineného T. W. sa o d m i e t a.

Odôvodnenie

Rozsudkom Okresného súdu Košice I zo 14. septembra 2011 sp. zn. 2 T 75/2010 bol obvinený T. W. uznaný za vinného z pokusu obzvlášť závažného zločinu vraždy podľa § 14 ods. 1, § 145 ods. 1 Tr. zák. na tom skutkovom základe, že

dňa 15. januára 2010 v čase od 19.30 hod. do 19.50 hod. počas jazdy rýchlika R 1507 medzi železničnými stanicami Spišská Nová Ves - Margecany, po predchádzajúcom požití alkoholických nápojov, v úmysle usmrtiť, fyzicky napadol na chodbe vlakového vozu sprievodcu Y. H. tak, že ho kuchynským nožom celkovej dĺžky 175 mm, dĺžkou čepele 70 mm a šírky čepele v najširšom mieste 15 mm jeden krát bodol stredne vysokou až vysokou intenzitou pôsobiacej sily do ľavej strany hrudníka, čím spôsobil poškodenému poranenie pľúc, únik vzduchu a zakrvácanie hrudnej dutiny vľavo, ktoré ťažké poranenie si vyžiadalo jeho práceneschopnosť a dobu liečenia v trvaní takmer 7 týždňov od 16. januára 2010 do 7. marca 2010.

Za to mu bol podľa § 145 ods. 1, § 38 ods. 5 Tr. zák. uložený trest odňatia slobody v trvaní 18 (osemnásť) rokov, na výkon ktorého bol podľa § 48 ods. 3 písm. b/ Tr. zák. zaradený do ústavu na výkon trestu s maximálnym stupňom stráženia.

Podľa § 60 ods. 1 písm. a/ Tr. zák. bol mu uložený aj trest prepadnutia vecí, a to noža použitého na spáchanie trestného činu.

Podľa § 76 ods. 1 a § 78 ods. 1 Tr. zák. bol obvinenému uložený ochranný dohľad na 3 (tri) roky a podľa § 73 ods. 2 písm. c/ Tr. zák. aj ochranné protialkoholické liečenie ústavnou formou.

Podľa § 287 ods. 1 Tr. por. bola obvinenému uložená povinnosť nahradiť poškodenému Y. H.kodu vo výške 2.267,20 Eur, Všeobecnej zdravotnej poisťovni, a. s., krajskej pobočke v Prešove škodu vo výške 2.813,68 Eur, Železničnej spoločnosti Slovensko, a. s., v Bratislave škodu vo výške 173,52 Eur a Sociálnej poisťovni, a. s. Bratislava škodu vo výške 1.049,10 Eur.

Odvolať, ktoré proti tomuto rozsudku podal obvinený T. W., bolo uznesením Krajského súdu v Košiciach zo 16. novembra 2011 sp. zn. 7 To 91/2011 podľa § 319 Tr. por. ako nedôvodné zamietnuté.

Proti citovanému uzneseniu Krajského súdu v Košiciach podal dovolanie obvinený T. W. prostredníctvom obhajcu, ktorý mu bol na ten účel a na konanie o dovolaní ustanovený, pričom dovolanie opieral o dovolacie dôvody podľa § 371 ods. 1 písm. a/ Tr. por. a podľa § 371 ods. 1 písm. i/ Tr. por.

Obvinený v dovolaní k dovolaciemu dôvodu podľa § 371 ods. 1 písm. a/ Tr. por. uviedol, že v jeho veci rozhodol nepríslušný súd, lebo skutok sa stal medzi Spišskou Novou Vsou a Margecanmi a mal byť právne kvalifikovaný ako zločin ublíženia na zdraví podľa § 155 ods. 1 Tr. zák., a tak trestné konanie malo byť vedené pred Okresným súdom Spišská Nová Ves.

Pokiaľ ide o dovolací dôvod podľa § 371 ods. 1 písm. i/ Tr. por., obvinený sa v dovolaní zaoberal otázkou subjektívnej stránky trestného činu, konkrétne zavinenia, a uviedol, že pri pokuse trestného činu vraždy musí úmysel páchatel'a smerovať k dokonaniu tohto činu, t. j. k usmrteniu iného, pričom takýto úmysel treba dokazovať rovnako ako iné skutočnosti subjektívneho charakteru. Pokiaľ úmysel nesmeruje k usmrteniu iného, ale iba k uskutočneniu tzv. demonštratívneho pokusu prostriedkami, o ktorých páchatel' vie, že sú nespôsobilé vyvolať takýto účinok, nemôže ísť o pokus trestného činu vraždy pre nedostatok subjektívnej stránky. Rôzne slovné prejavy naznačujúce spôsobenie smrti nemusia byť v tomto smere rozhodujúce, pretože človek často v hneve, namyslenosti alebo len tak povie niečo, čo nemyslí úplne vážne a potom je jedno, že bola spôsobená smrť zároveň s vyjadrením typu zabijem ťa, dôležitý je skutočný úmysel. Okolnosti subjektívneho charakteru je spravidla možné dokazovať iba nepriamo z okolností objektívnej povahy, z ktorých sa dá podľa zásad správneho myslenia usudzovať na vnútorný vzťah páchatel'a k porušeniu alebo ohrozeniu záujmov chránených Trestným zákonom. Preto pri dokazovaní skutočného úmyslu je potrebné vychádzať z vonkajších prejavov trestného činu, teda zo samotného spôsobu konania a ďalších okolností prípadu.

Obvinený tvrdil, že vyššie uvedenými zásadami sa súdy pri posudzovaní právnej kvalifikácie jeho skutku dôsledne neriadili, následkom čoho bol skutok nesprávne kvalifikovaný ako trestný čin vraždy. Uviedol, že len z tej skutočnosti, že počas skutku, aj po jeho spáchaní, opakovane kričal na poškodeného, že ho zabije, nie je možné dospieť k záveru, že mal v úmysle usmrtiť ho. Poznamenal, že v prvom rade nebolo jednoznačne zistené, na koho kričal, že ho zabije a nie je možné vylúčiť, že tieto slová adresoval spolucestujúcim, ktorí ho proti jeho vôli pridržovali na zemi. Pokiaľ by týmito slovami aj kričal na poškodeného, neznamena to, že ich myslel vážne. Bol v silnom rozrušení a nahnevaný. Domnieval sa, že sa bráni útoku inej osoby. Preukazuje to, podľa neho, aj skutočnosť, že poškodeného bodol len raz, pričom poranenie poškodeného nebolo tak závažné, aby malo za následok ohrozenie života. Výslovil sa, že všetky spomínané okolnosti prípadu dokazujú, že jeho skutočným úmyslom nebolo poškodeného zabiť. Preto sú, podľa jeho názoru, rozhodnutia súdov založené na nesprávnom právnom posúdení skutku. V podaní, ktoré si vypracoval obvinený sám a označil ako dovolanie, ktoré potom doplnil obhajca, obvinený argumentoval aj tým, že na základe dostupných dôkazov je dôvodné aj použitie ustanovenia § 14 ods. 3 písm. a/ Tr. zák. o zániku trestnosti pokusu trestného činu vraždy pre pochybnosti a poukázal na zásadu „in dubio pro reo“, v pochybnostiach v prospech obvineného a naznačil právnu kvalifikáciu skutku podľa § 155 ods. 1 Tr. zák. Namietal tiež nesprávne použitie ustanovenia § 38 ods. 5 Tr. zák. pri ukladaní trestu.

Z uvedených dôvodov obvinený navrhol, aby dovolací súd rozsudkom vyslovil porušenie zákona v naznačenom smere a súčasne zrušil napadnuté rozhodnutie krajského súdu, ako aj rozhodnutie okresného súdu a prikázal okresnému súdu, aby vec v potrebnom rozsahu znovu prerokoval a rozhodol.

K dovolaniu obvineného sa vyjadril prokurátor Krajskej prokuratúry v Košiciach. Pokiaľ ide o argumentáciu obvineného, že vo veci rozhodol nepríslušný súd, prokurátor poznamenal, že pri určení príslušnosti súdu je potrebné vychádzať aj z vecnej príslušnosti podľa § 15 a § 16 Tr. por., a keďže obvinený T. W. bol trestne stíhaný pre obzvlášť závažný zločin, bol v zmysle § 16 ods. 1 písm. a/ Tr. por. v jeho trestnej veci činný okresný súd v sídle krajského súdu.

Čo sa týka právnej kvalifikácie skutku, prokurátor uviedol, že opodstatnene bolo konanie obvineného posúdené ako pokus obzvlášť závažného zločinu vraždy, o čom svedčí charakter obvineným použitej zbrane, intenzita jeho útoku na poškodeného, ako aj miesto, na ktoré útok smeroval, teda spredu na ľavú stranu hrudníka poškodeného, a preto neobstojí názor obvineného o právnej kvalifikácii jeho konania ako zločinu ublíženia na zdraví podľa § 155 ods. 1 Tr. zák.

K argumentácii obvineného o zániku trestnosti pokusu podľa § 14 ods. 3 písm. a/ Tr. zák. prokurátor uviedol, že uvedené ustanovenie predpokladá zánik trestnosti pokusu pri upustení od ďalšieho konania a odstránení nebezpečenstva, ktoré vzniklo chránenému záujmu z podniknutého pokusu. V prípade obvineného uvedené podmienky splnené neboli, keďže tento sám dobrovoľne neupustil od ďalšieho konania, ale bol odzbrojený neznámym cestujúcim vo vlaku a taktiež obvinený nepodnikol žiadne kroky, ktoré by odstránili nebezpečenstvo úmrtia poškodeného, ktorý bol prvotne ošetrovaný svedkyňou J. P., ktorá mu poskytla uterák na zakrytie krvácajúcej rany.

Čo sa týka aplikácie ustanovenia § 38 ods. 5 Tr. zák., prokurátor uviedol, že k tomu došlo v súlade so zákonom, lebo ešte v roku 2002 bol obvinený odsúdený za iný zločin, preto dolná hranica zákonom ustanovenej trestnej sadzby bola u neho zvýšená o jednu polovicu.

Prokurátor preto navrhol odmietnuť dovolanie obvineného T. W. podľa § 382 písm. c/ Tr. por.

Najvyšší súd Slovenskej republiky ako súd dovolací (§ 377 Tr. por.) preskúmal dovolanie obvineného T. W. a zistil, že dovolanie bolo podané oprávnenou osobou (§ 369 ods. 2 písm. b/ Tr. por.), po predchádzajúcich nedostatkoch, keď dovolanie nebolo podané prostredníctvom obhajcu, teraz tento nedostatok bol odstránený a dovolanie bolo podané prostredníctvom obhajcu (§ 373 ods. 1 Tr. por.) a bolo podané v zákonnej lehote a na mieste, kde možno tento mimoriadny opravný prostriedok podať (§ 370 ods. 1, ods. 3 Tr. por.), ale súčasne dovolací súd zistil aj to, že podané dovolanie je potrebné odmietnuť na neverejnom zasadnutí, lebo je zrejmé, že nie sú splnené dôvody dovolania podľa § 371 (§ 382 písm. c/ Tr. por.).

Podľa § 371 ods. 1 písm. a/ Tr. por. dovolanie možno podať, ak vo veci rozhodol nepríslušný súd.

Podľa § 371 ods. 1 písm. i/ Tr. por. dovolanie možno podať, ak rozhodnutie je založené na nesprávnom právnom posúdení zisteného skutku alebo na nesprávnom použití iného hmotnoprávneho ustanovenia; správnosť a úplnosť zisteného skutku však dovolací súd nemôže skúmať a meniť.

Námietka obvineného o nepríslušnosti súdu na konanie v jeho veci je neopodstatnená. Obstála by len v prípade, ak by obžaloba bola podaná pre trestný čin ublíženia na zdraví podľa § 155 ods. 1 Tr. zák. Obžaloba však bola podaná pre obzvlášť závažný zločin vraždy v štádiu pokusu podľa § 14 ods. 1 k § 145 ods. 1 Tr. zák., pri ktorom vecná príslušnosť bola odvodzovaná od ustanovenia § 15 Tr. por., podľa ktorého konanie v prvom stupni vykonáva okresný súd, ak tento zákon neustanovuje inak a od § 16 ods. 1 písm. a/ Tr. por., podľa ktorého okresný súd v sídle krajského súdu vykonáva v prvom stupni konanie o obzvlášť závažných zločinoch, za ktoré zákon ustanovuje trest odňatia slobody s dolnou hranicou trestnej sadzby najmenej dvanásť rokov. Pri obzvlášť závažnom zločine vraždy podľa § 145 ods. 1 Tr. zák. je dolná hranica trestnej sadzby odňatia slobody pätnásť rokov.

V danom prípade teda išlo o vecnú príslušnosť okresného súdu v sídle krajského súdu. Miestna príslušnosť sa potom určovala ustanoveniami § 17 ods. 1 a ods. 2 Tr. por. Konanie vykonáva súd, v ktorého obvode bol trestný čin spáchaný a obvodom okresného súdu v sídle krajského súdu pre konanie o trestných činoch uvedených v § 16 ods. 1 je obvod tohto krajského súdu.

Treba však poznamenať, že tento dovolací dôvod podľa § 371 ods. 1 písm. a/ Tr. por. obvinený ani nemohol použiť. Išlo mu o okolnosti známe už od podania obžaloby. Obvinený však príslušnosť súdu nenamietal ani pri predbežnom prejednaní obžaloby, ani na hlavnom pojednávaní a ani v odvolaní a v konaní pred krajským súdom.

Podľa § 371 ods. 4 Tr. por. dôvody dovolania podľa odseku 1 písm. a/ až g/ nemožno použiť, ak táto okolnosť bola tomu, kto podáva dovolanie, známa už v pôvodnom konaní a nenamietal ju najneskôr v konaní pred odvolacím súdom.

Preto ani z formálnych dôvodov ani vecne sa nezisťuje obvineným uplatňovaný dovolací dôvod podľa § 371 ods. 1 písm. a/ Tr. por.

K dovolaciemu dôvodu uvádzanému v dovolaní podľa § 371 ods. 1 písm. i/ Tr. por. je nutné zdôrazniť, že rozsah prieskumného oprávnenia dovolacieho súdu je v zmysle vyššie citovaného ustanovenia obmedzený na právne posúdenie ustálených skutkových zistení.

Argumentácia obvineného je mimo dovolacieho dôvodu podľa § 371 ods. 1 písm. i/ Tr. por., lebo vychádza z iných skutkových záverov, než k akým dospeli súdy prvého a druhého stupňa, používa iné hodnotenie dôkazov a niektoré skutkové okolnosti, z ktorých súdy vychádzali, spochybňuje, dokonca sám naznačuje použitie zásady v pochybnostiach v prospech obvineného.

Dovolací súd nie je legitimovaný posudzovať ani úplnosť skutkových zistení ustálených súdmi oboch stupňov v pôvodnom konaní, a rovnako ani hodnotenie dôkazov, z ktorých vychádzali súdy prvého a druhého stupňa. Dovolací súd je viazaný tými skutkovými závermi, ku ktorým dospeli súdy nižších stupňov. Jednoznačne to vyplýva z ustanovenia § 371 ods. 1 písm. i/ Tr. por., podľa ktorého správnosť a úplnosť zisteného skutku dovolací súd nemôže skúmať a meniť. Dovolanie, ako mimoriadny opravný prostriedok, proti právoplatným rozhodnutiam súdov, nemôže slúžiť na revíziu skutkových zistení urobených súdmi prvého a druhého stupňa, lebo ťažisko dokazovania je v konaní pred súdom prvého stupňa a jeho skutkové závery môže dopĺňať, prípadne korigovať len odvolací súd.

Do rámca skutkových zistení spadá aj otázka subjektívnej stránky trestného činu, osobitne jeho úmyslu. To je predmetom dokazovania prvostupňového súdu a eventuálne doplnenia dokazovania pred súdom druhého stupňa, pokiaľ je to potrebné. Pri ustálení úmyslu obvineného smerujúcemu k usmrteniu iného, ak je to vyjadrené v skutkovej vete rozsudku súdu prvého stupňa a stotožňuje sa s týmto zistením aj odvolací súd, ide o ustálený skutkový záver súdov, ktorý v zmysle poslednej vety § 371 ods. 1 písm. i/ Tr. por. Najvyšší súd Slovenskej republiky, ako dovolací súd, nemôže skúmať ani nijako meniť.

Skutkovým záverom oboch súdov v danej veci bolo, že sa žalovaný skutok stal a že ho spáchal obvinený T. W. v úmysle usmrtiť poškodeného Y. H.. Je to výslovne uvedené v skutkovej vete rozsudku súdu prvého stupňa. Takto vyjadrený skutok bol potom správne posúdený ako pokus obzvlášť závažného zločinu vraždy podľa § 14 ods. 1, § 145 ods. 1 Tr. zák. Z obsahu skutkovej vety je zrejmé, že obvinený vykonal všetko, čo malo smerovať k dokonaniu trestného činu. Z dôvodov, na ktoré poukázal aj prokurátor vo vyjadrení k dovolaniu, zánik trestnosti pokusu trestného činu podľa § 14 ods. 3 písm. a/ Tr. por. vôbec neprichádzal do úvahy.

Neopodstatnená je aj námietka obvineného, že došlo k nezákonnému aplikovaniu ustanovenia § 38 ods. 5 Tr. zák.

Podľa § 38 ods. 5 Tr. zák. pri opätovnom spáchaní zločinu sa zvyšuje dolná hranica zákonom ustanovenej trestnej sadzby o jednu polovicu; v takom prípade sa ustanovenie odseku 4 nepoužije. Podľa odseku 4 § 38 Tr. zák. sa zvyšuje dolná hranica zákonom ustanovenej trestnej sadzby o jednu tretinu, ak prevažuje pomer priťažujúcich okolností.

S danou otázkou sa úplne v súlade so zákonom vyrovnal okresný súd, ktorý zistil prevahu priťažujúcej okolnosti podľa § 37 písm. m/ Tr. zák., že obvinený bol v minulosti odsúdený za trestný čin, ale neuplatnil ustanovenie § 38 ods. 4 Tr. por. vzhľadom na znenie § 38 ods. 5 Tr. zák., keďže zistil, že predmetného zločinu sa obvinený dopustil napriek tomu, že bol v minulosti v roku 2002 odsúdený na súhrnný trest odňatia slobody vo výmere 30 mesiacov aj za trestný čin lúpeže podľa § 234 ods. 1 Tr. zák. (teda v ponímaní teraz platného Trestného zákona za zločin) a trest vykonal 17. februára 2005. Predmetného obzvlášť závažného zločinu sa dopustil na druhý deň po tom ako bol prepustený z výkonu trestu odňatia slobody za trestný čin krádeže.

Preto bola správne zvýšená v zmysle § 38 ods. 5 Tr. zák. dolná hranica zákonom ustanovenej trestnej sadzby, ktorá je pri obzvlášť závažnom zločine vraždy pätnásť rokov, o jednu polovicu, pričom sa správne postupovalo podľa ustanovenia § 38 ods. 8 Tr. zák., vychádzajúc z rozdielu hornej hranice zákonom ustanovenej trestnej sadzby, ktorá je podľa § 145 ods. 1 Tr. zák. dvadsať rokov a dolnej hranice pätnásť rokov. Tak bola správne ustálená v konkrétnom prípade obvineného T. W. dolná hranica trestnej sadzby na 17 rokov a 6 mesiacov, od ktorej mu mohol byť, po hornú hranicu dvadsať rokov, vymeraný trest.

Keďže žiadny dovolací dôvod v predmetnej veci nebol zistený, Najvyšší súd Slovenskej republiky dovolanie obvineného T. W. podľa § 382 písm. c/ Tr. por. odmietol.

Poučenie:

Proti tomuto uzneseniu opravný prostriedok nie je prípustný.